

Verbonden op afstand

De eerste golf had zich nog niet aangediend of bij locatie de Waterkant stierven drie mensen met een kwetsbare gezondheid aan corona. We konden niet eens waardig afscheid nemen. Van de eerste namen we met vier collega's afscheid bij de toegangsdeur van het uitvaartcentrum. De uitvaart van de volgende moesten we online volgen. Op afstand. Ieder in een eigen omgeving, verbonden door verdriet dat we niet konden delen. Bizar. Twee weken later vormden we een erehaag voor het derde coronaslachtoffer. Maar wel twee meter van elkaar: geen schouder om op te huilen, geen arm om te troosten. Ons warme cluster Helios (de zonnegod) verkild.

Nu beukt de tweede golf. En hard ook. Medewerkers en cliënten raken besmet. De eerste cliënt wordt 22 oktober positief getest en moet in quarantaine. Op 29 oktober wordt de tweede cliënt positief getest. Het is een jongeman van 37 jaar. Een man met een stralende lach. Wel een kwetsbare gezondheid. Een nachtmerrie volgt: hij wordt opgenomen in het ziekenhuis en gaat snel achteruit. Op zondagavond overlijdt hij. Voor de vele mensen die hem lief hadden, voelt het alsof ze verdrinken in de tweede golf. Zaterdag 7 november is zijn uitvaart. Zo'n zestig aangeslagen en verdrietige mensen houden afstand en dragen maskers. Toch is het een hartverwarmend afscheid.

**Een man met een
stralende lach...**

Liefdevolle nabijheid bieden is het fundament van ondersteuning. Zonder dat wankelt ons werk. En dat zien we inderdaad gebeuren. Hoe kun je op anderhalve meter warme zorg bieden aan mensen met een (ernstige) beperking, die de nabijheid zo hard nodig hebben? Met een mondkapje, zodat de cliënt je niet herkent? Op anderhalve meter, terwijl hij zo graag bij jou op schoot wil?

In de eerste golf zijn we dagbesteding gaan bieden aan huis. Bijna alle medewerkers zijn naar woonlocaties gegaan. Zij hebben daar de cliënten zo goed mogelijk ondersteund in samenwerking met de collega's ter plekke. Onze locaties bleven zeer beperkt open voor de cliënten die niet thuis konden blijven.

Toen werd het zomer en kwamen bijna alle mensen weer terug naar de dagbesteding. We leken corona buiten de deur te houden. Totdat...

Half oktober belt de eerste medewerker dat hij wat verkouden is. Al snel test hij positief. Gelukkig hebben we bij het teamoverleg met zes collega's goed afstand gehouden. Maar natuurlijk heeft het wel gevolgen: vijf cliënten gaan thuis (op de woonvoorziening of bij ouders) in quarantaine en één jongeman gaat op zijn AC in een eigen ruimte. Zijn slaapkamer op Reigersdaal is te klein is om daar de hele dag te zitten.

Al snel krijgen twee andere medewerkers vage klachten en laten vier medewerkers zich testen. Een spannend weekend volgt. Uiteindelijk is maar één positief, dus opluchting op de groepsapp. Twee cliënten worden getest: ook al negatief, gelukkig.

Dan krijgt toch weer een medewerker klachten, en test positief. En nu realiseren we ons dat na het overleg er nagepraat is zonder mondkapje.

Vervolgens dus het drama met de cliënten. Eén in quarantaine, één overleden. Corona is een ramp. Ook onder de medewerkers vindt een kaalslag plaats: nog eens twee collega's worden positief getest. En dus moeten meer cliënten in quarantaine, want contact gehad...

De golf is een tsunami. Drie medewerkers (40 en 50+) zijn inmiddels behoorlijk ziek en ook partners en een volwassen zoon en inwonende schoondochter hebben corona. De kinderen van een andere medewerker kunnen niet naar de basisschool. Haar man is ook ziek. Ellende op ellende. Maar er is ook positief nieuws: bij een collega met astma vallen de klachten mee. En de eerste besmette medewerker is hersteld en kan weer aan het werk.

Begin november komen twee cliënten terug, na tien dagen quarantaine. Nu wordt het mogelijk om drie cliënten te ondersteunen. Maar dan belt opnieuw een medewerker: zij heeft geen klachten maar moet in quarantaine omdat haar dochter positief is. De orthopedagoog en ik gaan nu meewerken, zodat we toch met minimaal twee begeleiders aanwezig zijn.

De golf beukt door. Er wordt weer een cliënt positief getest. Die is al een paar dagen thuis in quarantaine. Ik begin me ondertussen zorgen te maken over een zieke medewerker die niet reageert op apps en telefoon. Via een collega clustermanager probeer ik meer te weten te komen. Dan blijkt de partner van de medewerker al zes weken ziek te zijn. Ze was eerder negatief getest maar deze week positief. Diezelfde dag appt de medewerker dat het wat beter met hem gaat. Pfff... dat is een opluchting.

Zorgen en opluchting

Die vrijdag gaat een medewerker naar huis, omdat zij onbeschermd contact heeft gehad met cliënten. Voor wie de tel kwijt is: dat is al medewerker 7. Zij wordt positief getest. Collega 8 volgt de volgende dag. Nog twee dagen later test één medewerkers positief en vier negatief. De dag daar weer op: één positief en twee negatief. Ik voel me machteloos bij al die besmettingen.

Behalve het organiseren van alternatieve dagbesteding, troostende woorden, discussies over snel testen, geruststellende houding en het voeren van slechtnieuwsgesprekken met collega clustermanagers en ouders over quarantaine en mogelijke besmettingen, blij ik ook (die had ik niet zien aankomen) de taak te krijgen om bron- en contactonderzoek te doen. De GGD doet dat niet bij instellingen.

Wel krijg ik een telefoontje van een GGD-functionaris. Hij uit zijn zorgen over vijf besmette medewerkers op één locatie. Ik vertel hem welke maatregelen we vanaf maart al hebben genomen. Dat stelt hem gerust.

Terwijl ik dit schrijf, kan ik al wat conclusies trekken uit het bron- en contactonderzoek. Medewerkers blijken echt supervoorzichtig in het contact met cliënten. Zij dragen een 11R neusmondmasker, handschoenen, ventileren goed, hebben goede handhygiëne en houden afstand

waar mogelijk. Eén medewerker heeft het verkeerde neus-mondmasker gedragen, omdat zij astmatische klachten heeft. Enkele medewerkers hebben tijdens de lunch onvoldoende afstand gehouden.

De valkuil is het onderlinge contact. De anderhalve meter afstand blijkt dan niet door iedereen goed nageleefd te worden. Voor en na de dienst met elkaar praten zonder neus-mondkapje en/of te dicht bij elkaar. Of na het werk met elkaar een sigaretje roken op een beschutte plek waar geen wind staat.

Mocht je advies willen, dan moet je helaas bij mij zijn.

Samen op de bank een kopje koffie te drinken in de privésfeer.

Het was niet mogelijk om alle besmettingen te traceren.

Met de kennis van nu zou het verstandig zijn om cliënten van een lokaal waar iemand besmet is, diezelfde dag nog naar huis te sturen en het lokaal of AC te sluiten. Daar is wel over gesproken, ook met het corona-team (dat ons overigens heel goed heeft ondersteund) maar die keuze heb ik niet gemaakt of kon ik met de informatie die ik op dat moment had niet maken.

Als nabijheid bieden je vak is, dan is het verdomd moeilijk dit nu opeens niet te doen. Afstand houden gaat in tegen alles waar je voor staat: warmte, veiligheid bieden en verbonden zijn.

Ik heb bewondering voor alle medewerkers die zich in deze moeilijke omstandigheden staande weten te houden en hun cliënten zo goed mogelijk ondersteunen.

Ik ben ervaringsdeskundige op het gebied van corona. Mocht je advies willen, dan moet je helaas bij mij zijn. Zo heb ik excelbestandjes gemaakt om alles bij te houden. Geef maar een gil als je die nodig hebt.

Ik hoop het niet.

Ik hoop dat dat rotvirus oprot.

*Yvonne Jansen,
clustermanager Helios.*